

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

327. An Abbatissa licite possit pacisci de certa summa pecuniæ, donec
Monasterium sit opulentum. Ex p. 3. tract. 2. res. 97.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Mofcouio de maiestate militantis Ecclesie, l. 1. p. 4. c. 4. factam Cardinalium Congregationem declarasse, quod si puella Monasterium ingressa animo monachandi, sed paupertate oppressa dotem promissam solvere non poterit, non esse compellendam, eo quia dotem in conditionem necessariam ponere non debemus propter simoniam. Sed quia de hac declaratione non constat authenticè, hæc opinio mihi non placet; nam non committitur simonia in conuentionibus, & pactionibus super dotibus recipiendarum in Monasteriis inter Moniales, dummodo sit pro congruenti, seu sufficienti sustentatione earum, non obstantibus e quoniam de simonia, & Extravag. 1. eodem tit. quæ omnia probat, & docet Hieron. Rodriq. in comp. 99. Regul. resol. 54. n. 1. & 2. Suar. de Relig. tom. 1. l. 4. c. 17. n. 16. & seq. Miranda in manuali Prelat. tract. de Monialibus, q. 8. art. 6. & 7. cum aliis; etiam si Monasteria sint opulenta. Nam opulenta Monasterij non faciunt, ut quod in paupere non est simonia in diuite Conuentu simonia censetur, nisi pecunia extra victum pro aliis causis recipiatur, quia puella recipienda est vilis conditionis, aut infamia, vel deformitate notata, vel ad magnitudinem, & magnificentiam clariorem Monasterij auctius, & superabundans pretium dotis pro ingressu exigatur.

4. Hinc infertur quod Monasterium excessiuam dotem pro ingressu Nouitiæ recipiens, excessum ultra sufficientem sustentationem, tenetur restituere, nisi talis excessus liberaliter, absque alio expresso, aut tacito pacto illi concedatur. Vide Mirandam & Rod. vbi sup.

RESOL. CCCXXVII.

An Abbatisa licite possit pacisci de certa summa pecunie donec Monasterio dos Monialis solvatur, etiam si Monasterium sit opulentum: Ex p. 3. tr. 2. Ref. 97.

§. 1. **Q**uoad Monasteria opulenta negatiuè respondet Emanuel Rodriq. in 99. Regul. to. 2. q. 48. art. 7. scrupulosè quidem, vnde postea se retractauit in addit. ad sum. tom. 3. c. 144. n. 8. & hanc sententiam docet etiam Mirandam tract. de Monial. q. 8. art. 10. concl. 1. quem nouissimè sequitur Hieron. Rodriq. in compen. 99. Regul. ref. 98. n. 20. vbi sic ait: Ratione damni emergentis licite potest pacisci de certa quantitate pecunie donec Monasterium dos solvatur, absque labe vsuræ, quemadmodum pro dote vxoris non esse computandos fructus possessionis pro illa pignori obligatæ in sortem principalem, definitur in cap. salubriter. de vsuris, & cum dos detur ad alimoniam Monialis, militat eadem ratio etiam in Monasteriis opulentis.

RESOL. CCCXXVIII.

An Monialis possit eligi in Abbatisam, si tantum annum 40. attingat.

Et an contra Decretum super hoc Concilij Tridentini sess. 25. c. 7. de Regular. possit Episcopus, aut Nuntius dispensare?

Et deducitur, an quoad Dignitates, & Personatus sine cura requiratur, ut quis 22. annis completis non sit minor, vel sufficiat, ut sint incipit, ex Cæsilio Tridentino? Et cursum docetur Prelatum alicuius conuentus debere esse viginti quinque annorum.

Et an Monialis non possit eligi in Abbatisam nisi octo annis post professionem laudabiliter vixerit: Ex p. 7. tr. 1. 2. & Misc. 3. Ref. 9. alias 7.

§. 1. **N**egatiuè respondet Garzias de Beneficiis p. 4. c. 4. n. 71. vbi sic ait. Infertur ad Decret. in eiusdem Concilij sess. 25. de Regul. c. 7. ibi Non minor annis 40. quod debent esse completi illi 40. anni, qui requiruntur in eligenda in Abbatisam, seu Priorisâ. Nec

contra illud Decretum potest Episcopus, aut Nuntius dispensare, cum inferior non possit in lege si peroris, maximè Concilij, dispensare. Ita ille.

2. Verum affirmatiuè sententiæ adhaeret. Portel in cæsilio Regul. p. 1. cas. 13. n. 1. Quod probat Primò ex Azorio tom. 1. summ. l. 5. c. 28. §. Dubiū est. vbi dicit, quod quando in aliqua Bulla, vel lege dicitur, quod ad tale officium debeat persona habere certos annos, & lex vitur ablatiuo dicendo in tertio, quarto, vel simili numero; tunc lex non petit annos completos, sed sufficit quod sint inchoati. Et citat ad hoc quandam glossam, & Syluest. At Tridentinum, citato cap. loquens de ætate requisita in Abbatisa, vitur ablatiuo dicens: Quod non sit minor quadraginta annis; ergo non requiritur completos, sed inchoatos. Et statim post, vitur etiam ablatiuo, dicens: Quæ octo annis post professionem laudabiliter vixerit. Secundo id probat ex Syluestro vbi tempus (qui locus non citatur ab Azorio) vbi Syluester citat Panormitanum in c. ad nostram, de Regul. vbi ait, quod in dubio iuris an loquatur de annis completis, an inchoatis, quoad dignitates, in quibus fauor consideratur, quod annus inceptus habetur pro completo, secundum glossam ibi citatam à Panorm. Tertio, id probat ex eod. c. 7. Trident. vbi ait quod si defuerint Moniales quadraginta annorum, eligatur quæ annum trigentum exceperit. In quibus verbis expressit quod trigentus annus debet esse completus. Quod verbum, exceperit, non apposuit Concilium, quando dixit requiri annum quadagesimum in eligenda Abbatisa; sed solum simpliciter dixit, quod non sit minor annis quadraginta. Et potest satis colligi ex mente Concilij; nam si deficiente Moniali quadraginta annorum, dicit quod habeat saltem triginta annos, dispensans in decem annis, satis creditur illud dispensare in decem, vel sex mensibus in illa quæ habet quadraginta annos minus aliquot mensibus. Et potest confirmari ex eo quod tradit Nauarr. l. 3. consiliorum, tit. de Regul. cons. 75. §. Hæc non obstantibus. vbi citans legem quandam ait, quod cum lex habeat duos sensus per quos potest explicari; tunc benignus intellectus est accipiendus. Cum ergo citata lex Trident. patiatur duos sensus, de anno completo, vel incompleto, benignior sensus de incepto solum poterit acceptari, quod concordat cum dicto Panorm. proxime citato à Syluestro. Vltimò confirmo ex dicto cæsilio Iuristarum dicentium vnã legem posse explicari per aliam legem, nam iura iuribus debent concordari. At constat in simili ferè materia, quod in Clementina prima de statu Monach. agens ibi Papa de ætate, quæ debet habere Religiosus, ut sit Prelatus alicuius Conuentus, & dicens debere esse viginti quinque annorum, ponit hæc verba: Nisi annis viginti quinque attingerit. Vbi nõ requiritur annos viginti quinque completos, sed inchoatos. Quod pari modo in Abbatisa poterit explicari, ut iura iuribus consent. Si enim attingisse annum vigesimum quintum sufficit in viro, ut sit Prelatus; sufficit in femina excessus quindecim annorum vel quatuordecim attingendo quadagesimum, ut possit esse Prelata vnus Conuentus. Et hæc omnia docet Portel, qui hanc quæstionem male obliuauit à nemine disputatam, cum Garzias vbi sup. a. vt visum est, illam determinauerit, & ad argumentum precipuum quod Portel adducit ex doctrina Azorij, respondere quis possit illam negando; Et ita Lessius l. 2. c. 34. dub. 20. n. 108. docet in illa formula Concilij sess. 24. n. 22. vt ad dignitates vel Personatus requiratur, quis non sit minor 22. annis insinuari annos debere esse completos, qui enim nondum compleuit est minor ætate. Ergo, &c.

3. Verum contra Lessium in fauorem Portel non desunt Deffores asserentes quoad dignitates & personatus sine iura requiri 22. annos inceptos ex Tridentino. Et ita tenet Henriquez lib. 1. c. 47. §. 8. num. 10.